

FELADATOK

1. Szófajtan

1.1. Alapszófajok

a) Írd le az aláhúzott szavakat, és a szófajukat pontosan állapítsd meg! (Minta: és – viszonyyszó, nem toldalék értékű viszonyyszó, mellérendelő kötőszó)

Sok ismerőse van, de kevés a barátja.

A nagy karosszékben jólesett a fűtött szobában olvasni.

Olyan, mint a megbolygatott hangyaboly.

A maga feje után megy.

Másról beszél, mint Bodóné, mikor a bor árát kéri.

Hámozva szereti a szőlőt.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) Döntsd el, milyen szófajúak a következő mondatok kiemelt szavai! A véleményedet indoklással együtt írd a mondatpárok utáni helyre!

Hajában ezüst szálak jelentek meg. A vevő a vásáron öt ezüsttel fizetett.

.....

Reggel a lányok körbefutják a lakóparkot. Az énekesmadarak vidám csicseregéssel köszöntik a reggelt.

.....
Tizennyolc méterre lökte a súlygolyót a versenyző. Tizennyolc a szerencseszáma.

.....
Tavasszal zöldbe borul a természet. A kék kabáthoz ne vegyél zöld sálat!

.....
A bátor egri nők vitézül harcoltak. Bátraké a szerencse.

.....
c) Milyen szófajúak lehetnek az alábbi szavak? Állításodat a szavak mondatba foglalásával indokold meg!

otthon .....

kutya .....

jaj .....

szép .....

szabad .....

hogy .....

túl .....

hirtelen .....

d) Állapítsd meg, milyen szófajúak az alábbi mondat aláhúzott szavai! Húzd alá a megadott válaszok közül a helyeset!

Ha QR-kódot találsz valahol, akkor tartsd a kamerát a vonalkód fölé, és amennyiben a telefonnak sikerült leolvasnia a kódot, egy halk pittyenés után a képernyőre ki is írja az eredményt.

<i>ha</i>	kötőszó	partikula	mondatszó
<i>valahol</i>	határozószó	névmás	névutó
<i>akkor</i>	névmás	indulatszó	határozószó
<i>fölé</i>	igekötő	névutó	határozószó
<i>és</i>	névmás	kötőszó	módosítószó
<i>amennyiben</i>	határozószó	kötőszó	névutó
<i>telefonnak</i>	főnév	melléknév	határozószó
<i>sikerült</i>	melléknévi igenév	ige	segédige
<i>leolvasnia</i>	ige	határozói igenév	főnévi igenév
<i>egy</i>	számnév	határozatlan névelő	főnév
<i>pittyenés</i>	ige	főnév	hangutánzó szó
<i>után</i>	névutó	igekötő	határozószó
<i>ki</i>	határozószó	névmás	igekötő
<i>is</i>	kötőszó	partikula	módosítószó

1.1.1. Az ige

a) Csoportosítsd a következő igéket aszerint, hogy melyik bővíthető tárggyal! Írd be őket a táblázat megfelelő helyére!

ír, hullik, karcol, fészülködik, énekel, fagy, ültet, fon, gyógyul, esteledik

Tárgyas ige	Tárgyatlan ige

b) Szerkessz mondatpárokat úgy, hogy az egyikben tárgyasak, a másikban tárgyatlankok legyenek az alábbi igék!

jár: .....

.....

.....

áll: .....

.....

.....

él: .....

.....

.....

c) A cselekvő és a cselekvés viszonya (igenemek) szerint csoportosítsd az alábbi igéket! Írd be a táblázat megfelelő helyére őket!

szólítgat, kidoboltatott, hizlal, születik, eltömődik, kívántatik, kerestettük, perdül, takarózik, futkosnak, gyógyul, kuruttyol, fészülködtek, bíztatik, festet, kéretik, hibáztatta, hajnalodik, hajlong, tanítatják, szárítkozik, épül, megemlítettett, mekeg, kapcsolódik

Cselekvő ige	Középigé	Műveltető ige	Visszaható ige	Szenvedő ige

d) Mutasd meg, hogy milyen igenemű igéket hozhatunk létre a következő cselekvő igékből!

olvas – .....

ad – .....

fészül – .....

e) Írd le a *van/lesz* létige ragozását! Töltsd ki a táblázatot!

	Kijelentő mód		Feltételes mód		Felszólító mód
	Jelen idő	Múlt idő	Jelen idő	Múlt idő	Jelen idő
E/1.					
E/2.					
E/3.					
T/1.					
T/2.					
T/3.					

f) A táblázat alapján fogalmazd meg, miért sajátos (rendhagyó) ragozása a létige!

g) Ragozd el magadban a következő igéket! Tapasztalatodat írd a megfelelő ige mellé!

nincs, sincs .....

szokott .....

tetszik .....

gyere .....

h) Húzd alá az alábbi mondatokban az igét! Állapítsd meg, hogy milyen mondatrész szerepét töltheti be!

Az aromás olajok pozitív hatással vannak a lélegzésre.

Mind több benzinkútnál tankolhatunk E85-ös üzemanyaggal, a bioetannal.

Az időkapszula egy kincsesláda, amely megőrzi a múltat.

A kolbászfesztiválról a másfél méteres kolbászok sem hiányoznak.

Egy okostelefon többet tud, mint tíz éve egy számítógép.

.....

.....

.....